

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 21. juni 2018

Miljø- og fødevareministerens besvarelse af spørgsmål nr. 2 til B 116, forslag til folketingsbeslutning om pesticider stillet den 30. maj 2018 af Carsten Bach (LA).

Spørgsmål nr. 2 til B 116

”Vil ministeren i det med B 116 - spørgsmål 1 efterlyste faktaark inkludere svar på følgende spørgsmål: 1. Hvilke pesticidrester (aktivstoffer og nedbrydningsprodukter) er der fundet over grænseværdien hos de almene vandværkers boringskontrol de seneste fem år? 2. Hvilke af de pesticidrester, der er fundet over grænseværdien de seneste fem år hos de almene vandværker, er stoffer, som det i dag er lovligt at anvende? 3. Hvilke af de pesticidrester, der er fundet over grænseværdien de seneste fem år hos de almene vandværker, er stoffer, som det i dag er lovligt at anvende, men hvor der efter oprindelig godkendelse er indført skærpede restriktioner på anvendelsen? Og i hvilket omfang afspejler fundene over grænseværdien brugen efter de skærpede restriktioner blev indført? 4. Hvordan vurderes risikoen for, at regelret anvendelse af godkendte pesticider i dag sidenhen - om nogle år - kan medføre koncentrationer over grænseværdien i grundvandet? 5. Hvad har udviklingen været i fundandel af pesticidrester hos henholdsvis vandværkerne og i grundvandsovervågningen de seneste 25 år både over og under grænseværdien i det terrænnære grundvand, der repræsenterer grundvandet dannet de sidste 10-15 år? 6. Er antallet af midler, der testes for, konstant? 7. Hvilke kriterier lægges til grund for udvælgelsen af midler, der testes for? 8. Hvem beslutter, hvad der testes for, og hvem rådgiver og kommer med anbefalinger herom? 9. Hvilke kilder er der til 1,2,4 Triazol, og er det muligt at kvantificere 1,2,4 Triazol kildernes bidrag til den målte påvirkning af grundvandet? 10. På hvilken måde adskiller den godkendelsesordning for pesticider, som Miljøstyrelsen administrerer efter i dag, sig fra ordningen tilbage før 1996, hvor eksempelvis Desphenyl-Chloridazon var tilladt? 11. Hvilke krav skal pesticider undergå under den danske godkendelsesordning ud over kravene fra EU? 12. Hvilke krav skal man som landmand opfylde for at kunne anvende plantebeskyttelsesmidler i sin drift, og hvornår er disse krav indført? 13. Er det Miljøstyrelsens vurdering, at man vil få en væsentligt mere sikker godkendelsesordning for pesticider, såfremt man øgede antallet af VAP-marker og/eller øgede antallet af prøveudtagninger fra de eksisterende VAP-marker? 14. Som et led i de indsatskommunerne kan iværksætte under indsatsplanlægningen for sikring af drikkevandsinteresserne kan man iværksætte øget overvågning overfor f.eks. pesticider. Blandt andet Slagelse Kommune har iværksat en sådan øget overvågning. Hvad viser resultaterne herfra? 15. Gælder det for alle boringsnære beskyttelsesområder, at der er en væsentlig grundvandsdannelse i området, eller er det ikke ualmindeligt at grundvandsdannelsen altovervejende sker uden for de boringsnære beskyttelsesområder? 16. Ud fra en faglig betragtning kan ministeren så bekræfte, at det alt andet lige vil give størst beskyttelseeffekt overfor grundvandet med beskyttelsesforanstaltninger?”

Svar

Svar på underspørgsmål nr. 1 og 12:

./ Til besvarelse af udvalgets spørgsmål vedhæfter jeg notat af den 19. juni 2018 med supplerende svar til faktaarket efterspurgt i spørgsmål nr. 1.

Svar på underspørgsmål nr. 13, 14 og 15:

Jeg har forelagt underspørgsmål nr. 13, 14 og 15 for Miljøstyrelsen, som oplyser følgende:

”Ad. Spørgsmål 13:

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at den danske godkendelsesordning i sig selv er meget restriktiv ift. beskyttelse af grundvand, både ift. krav til stoffers nedbrydelighed, anvendelse af modelleringer til vurdering af risiko for udvaskning og krav til nedbrydningsprodukter.

Når pesticider bliver godkendt, sker det ofte ved at doseringen er fastlagt ud fra modelberegninger af udvaskningen ved forskellige doseringer, afgrøder og sprøjetidspunkter. Det betyder, at godkendelsen i nogle tilfælde sker op til det netop acceptable niveau, altså at modelleringerne forudsiger, at man når op til kravværdien, dog uden at overskride denne mere end ét år ud af tyve år. Der kan derfor være behov for at efterprøve godkendelsen ”i virkeligheden” under danske landbrugsmæssige forhold.

Varslingssystemet for udvaskning af pesticider til grundvand, VAP, er et supplement til godkendelsesordningen, som giver mulighed for at teste de godkendte anvendelser under realistiske ”worst case” landbrugsmæssige betingelser på flere lokaliteter, der repræsenterer de danske jordtyper og klimatiske forhold. Resultaterne fra VAP har de seneste år i høj grad underbygget vurderingerne foretaget under godkendelsesordningen, men har også i enkelte tilfælde vist en risiko for udvaskning ud over det modellerede, som har ført til anvendelsesbegrænsninger eller forbud. I andre tilfælde har resultaterne fra VAP bekræftet, at danske anvendelser ikke udgør en risiko for udvaskning over kravværdien, selvom modelberegningerne har indikeret en risiko herfor.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at kapaciteten på de nuværende VAP marker er tilstrækkelig til, at de stoffer, som indstilles til test, kan testes indenfor en rimelig tidshorisont. Flere marker eller øget prøvetagning vil dog alt andet lige øge den sikkerhed, hvormed man kan vurdere betydningen af variation i fx jordtype og klimaforhold.

Ad. Spørgsmål 14:

En indsatsplan skal, jævnfør indsatsplanbekendtgørelsens § 2, stk. 1 nr. 4, bl.a. indeholde ”en angivelse af i hvilket omfang, der skal gennemføres overvågning, og hvem der skal gennemføre overvågningen [...]”.

Overvågningen har, jævnfør Miljøstyrelsens vejledning om indsatsplaner fra 2018, til hensigt at kunne dokumentere, hvorvidt der opstår et behov for en indsats, eller – hvor indsatser er gennemført – effekten af disse, og har ligeledes til formål at advare om stigende tendenser i grundvandets indhold af forurenende stoffer, men også om udviklingen i naturligt forekommende stoffer samt udviklingen i grundvandsspejlets beliggenhed.

Miljøstyrelsen har forespurgt Slagelse kommune omkring deres brug af overvågningsboringer: Slagelse Kommune påtænker at lade overvågningsboringer indgå som en indsats i en kommende indsatsplan. Overvågningsboringerne skal monitere eventuel udvaskning af pesticider og nitrat fra marker i sårbare grundvandsområder i oplandet til de kildepladser, der vurderes at være mest sårbare. Der vil blive pålagt restriktioner på brugen af pesticider og gødning i områderne, hvis overvågningen viser problematisk udvaskning. Overvågningsboringerne planlægges etableret indenfor en kort årrække efter at indsatsplanen er vedtaget. Der foreligger således ikke resultater endnu.

Ad. Spørgsmål 15:

Der er i BNBO en særlig risiko for forurening af grundvandet. Det skyldes primært, at der er kort

afstand til boringen og dermed kort reaktionstid, hvis grundvandet inden for BNBO bliver forurenede. En forureningspuls fra en forureningskilde beliggende inden for BNBO vil hurtigt og i relativt stor koncentration kunne ramme vandforsyningen.

Grundvandsdannelsen indgår ikke i grundlaget for udpegningen af BNBO, og der vil derfor, jævnfør Miljøstyrelsens BNBO-vejledning fra 2007, "være en række situationer, hvor BNBO og det dominerende grundvandsdannende områder ikke er sammenfaldende". Sænkningstragten som følge af indvindingen (at suget fra indvindingen lokalt kan sænke grundvandsstanden) kan desuden gøre magasinet mere sårbart over for forurening sammenlignet med området uden for boringens påvirkningsområde. Det gælder også i områder med opadrettet transport af grundvand, som lokalt vil kunne ændres til nedadrettet transport og dermed grundvandsdannelse."

Svar på underspørgsmål nr. 16:

Som det fremgår af mine svar på ovenstående spørgsmål kan der således være forskellige beskyttelseshensyn i konkrete forureningssager. Det gælder f.eks., hvis der i én sag er behov for at beskytte større arealer gennem dyrkningsaftaler, og i en anden sag er behov for en hurtig indsats over for en forurening inden for en vandforsynings nærområde gennem et påbud.

Dermed mener jeg ikke, at der fagligt eller politisk findes en modsætning mellem at supplere beskyttelsen inden for indsatsområder med en beskyttelse inden for BNBO.

Jakob Ellemann-Jensen

/

Lea Frimann Hansen